

Typ szkoły: szkoła ponadgimnazjalna

Dział: Współczesna diagnostyka i medycyna.

Temat: Fizyczne podstawy rezonansu magnetycznego. Budowa aparatu NMR.

Cel główny: uczeń przedstawia zasady, na jakich oparte są współczesne metody diagnostyki obrazowej.

Cele szczegółowe: uczeń wyjaśnia na czym polega rezonans kwantowy i zasada działania aparatu NMR.

Środki dydaktyczne: symulacje komputerowe, komputer.

Metody i formy pracy: programowane, wykład, pogadanka, opis, wyjaśnienie, pokaz, wirtualne ćwiczenia laboratoryjne, dyskusja dydaktyczna, praca zbiorowa, praca grupowa.

Etapy lekcji	Czynności: nauczyciel (N), uczeń (U).
Wprowadzenie	<p>N: Przypomina najważniejsze pojęcia i treści niezbędne do zrozumienia omawianego tematu: rezonans w ujęciu klasycznym, jako zjawisko gwałtownego, silnego wzrostu amplitudy drgań wymuszonych, w układzie nie oddziałującym z otoczeniem, pod wpływem harmonicznego wymuszenia o częstotliwości zbliżającej się do częstotliwości własnej układu drgającego; przykłady rezonansu mechanicznego.</p> <p>U: Odpowiadają na pytania, opisują zjawiska.</p>
<p>Tok zasadniczy:</p> <p>1-przedstawienie celu lekcji.</p> <p>2-wprowadzenie nowych treści.</p>	<p>N: Prezentuje przykłady ilustrujące temat główny lekcji: pogadanka na temat tomografii NMR jako nowoczesnej i powszechnie stosowanej metody obrazowania ciała ludzkiego.</p> <p>U: Dyskutują na temat przykładów podanych przez nauczyciela.</p> <p>N: Wprowadza nowe treści:</p> <ul style="list-style-type: none"> - spin jądrowy jako mikroskopowy magnes; - różnica w zachowaniu się kompasu i spinu, w zewnętrznym polu magnetycznym (spiny wirują wokół linii pola magnetycznego, zgodnie lub przeciwnie do wektora indukcji B, a nie ustawiają się wzdłuż niego); - jądro wodoru jako główny składnik układów biologicznych (różnice w ilości wodoru w tkankach podstawą obrazowania NMR); - budowa aparatu NMR: nadprzewodzące magnesy (wytworzące pole magnetyczne 60 000 razy silniejsze od pola magnetycznego Ziemi), źródło fal radiowych o odpowiedniej częstotliwości, detektor sygnałów elektromagnetycznych, komputer analizujący sygnały; - rezonans kwantowy jako zjawisko pochłaniania przez układ kwantu energii równego różnicy poziomów energetycznych pomiędzy którymi zachodzi przejście kwantowe; - zasada działania aparatu NMR: po włączeniu fal radiowych o odpowiedniej częstotliwości spiny ustawiają się prostopadle do kierunku pola magnetycznego, a po jego wyłączeniu szybko wracają do stanu początkowego, emitując delikatne sygnały elektromagnetyczne, których częstotliwość zależy od otoczenia jądra wodoru. W efekcie końcowym otrzymuje się rozkład gęstości wodoru w badanej tkance, który pozwala dokładnie odróżnić płyny od kości. <p>U: Notują najważniejsze pojęcia.</p>

3-eksperyment	<p>N: Przygotowuje pokaz działania aparatu NMR z wykorzystaniem symulacji: „Uproszczony MRN” ze strony http://phet.colorado.edu/en/simulation/mri</p> <p>U: obserwują eksperyment, a następnie w grupach dwuosobowych powtarzają go z użyciem innych pierwiastków.</p> <p>N: Nadzoruje przebieg symulacji eksperymentu, stymuluje aktywność uczniów.</p>
4-dyskusja wyników	<p>N: Proponuje formę dyskusji wyników eksperymentu, pomaga uczniom w formułowaniu wniosków.</p> <p>U: Analizują wyniki eksperymentu w odniesieniu do poznanej teorii, wprowadzają uogólnienia, sporządzają notatki, piszą wnioski.</p>
Zakończenie	<p>N: Podsumowuje lekcję zadając pytania dotyczące fizycznych podstaw rezonansu magnetycznego i działania aparatu NMR.</p> <p>U: Odpowiadają na pytania</p>